

Nr 40

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1967/68 till högre utbildning och forskning samt lärarutbildning jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

DRIFTBUDGETEN

Åttonde huvudtiteln

Högre utbildning och forskning

Centrala myndigheter m. m.

1:o) **Universitetskanslersämbetet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 1 (bilaga 10, punkt E 1, s. 204—207 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 3 januari 1967), vilket innebär en ökning av anslaget med 786 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Universitetskanslersämbetet: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 3 854 000 kr.

2:o) **Universitetskanslersämbetet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 2, s. 207), vilket innebär en ökning av anslaget med 449 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Universitetskanslersämbetet: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 814 000 kr.

3:o) **Utrustningsnämnden för universitet och högskolor: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 3, s. 208), vilket innebär en ökning av anslaget med 56 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utrustningsnämnden för universitet och högskolor: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 526 000 kr.

4:o) **Utrustningsnämnden för universitet och högskolor: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 4, s. 209), vilket innebär en ökning av anslaget med 14 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utrustningsnämnden för universitet och högskolor: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 119 000 kr.

Universiteten m. m.

5:o) **Humanistiska fakulteterna m. m.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt E 5, s. 224—230) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i fråga om professorer ändra personalförteckningen för de humanistiska fakulteterna m. m. enligt vad i statsrådsprotokollet förordats, dels ock till Humanistiska fakulteterna m. m.: Avlöningar för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 35 509 000 kr., vilket innebär en ökning av anslaget med 9 579 000 kr.

I samband härmed har utskottet behandlat

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Blomquist m. fl.* (I: 265) och den andra inom andra kammaren av herrar *Regnéll* och *Rubin* (II: 350), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att inrätta en tjänst som universitetslektor i musikhforskning vid Lunds universitet för budgetåret 1967/68 samt till Humanistiska fakulteterna m. m.: Avlöningar för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 35 571 000 kronor;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fröken *Stenberg m. fl.* (I: 273) och den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i Umeå *m. fl.* (II: 346), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att en forskardocentur i arkeologi inrättas vid universitetet i Umeå med docent *Hans Christiansson* som förste innehavare.

Beträffande motiveringen för de motionsvis framförda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna I: 265 och I: 273.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt innebär bl. a. inrättande fr. o. m. nästa budgetår av två professorer, nämligen en vid Göteborgs universitet i etnografi, särskilt socialantropologi, med professor *Karl Gustav Izikowitz* som förste innehavare, varvid samtidigt en för *Izikowitz* personlig professur föreslås indragen, och en vid Stockholms universitet i arabiska språket, särskilt modern arabiska. Härjämte föreslås principbeslut om en professur i litteraturvetenskap och en i svenska språket, särskilt nusvenska vid universitetet i Umeå fr. o. m. budgetåret 1968/69. Vidare förordas, att benämningen på professuren i jämförande språkforskning, särskilt indoeuropeisk, vid Lunds universitet ändras till professur i allmän språkvetenskap i samband med att den nuvarande innehavaren avgår. Utskottet tillstyrker bifall till ifrågakvarande förslag.

Utskottet anser sig inte böra biträda det i motionerna I: 265 och II: 350 framförda förslaget om ett universitetslektorat i musikforskning vid Lunds universitet.

Med anledning av yrkandena i motionerna I: 273 och II: 346 om en forskardocentur i arkeologi vid Umeå universitet med docenten Hans Christiansson som förste innehavare får utskottet erinra om att utskottet tidigare haft att ta ställning till motsvarande förslag (senast i sitt utlåtande nr 42 år 1966). Vad i motionerna anförts har inte givit utskottet anledning att frånga sin ståndpunkt att ökad forskning inom arkeologien i Norrland bör kunna komma till stånd genom insatser av vederbörande forskningsråd. Utskottet avstyrker bifall till ifrågakvarande motioner.

Utskottet biträder även i övrigt Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt och hemställer,

I. att motionerna I: 265 och II: 350, i vad de avser inrättande fr. o. m. budgetåret 1967/68 vid Lunds universitet av ett universitetslektorat i musikforskning, icke må bifallas av riksdagen;

II. att motionerna I: 273 och II: 346, i vad de avser inrättande vid Umeå universitet av en forskardocentur med docenten Hans Christiansson som förste innehavare, icke må bifallas av riksdagen;

III. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 265 och II: 350 samt I: 273 och II: 346, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i fråga om professurer ändra personalförteckningen för de humanistiska fakulteterna m. m. enligt vad i statsrådsprotokollet förordats;

b) till *Humanistiska fakulteterna m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 35 509 000 kr.

6:o) **Teologiska fakulteterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt E 6, s. 230—232) föreslagit riksdagen att till Teologiska fakulteterna: Avlöningar för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 2 725 000 kr., vilket innebär en ökning av anslaget med 449 000 kr.

I samband härmed har utskottet behandlat två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Blomquist m. fl.* (I: 266) och den andra inom andra kammaren av herr *Källstad m. fl.* (II: 344), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att fr. o. m. budgetåret 1967/68 vid Uppsala universitet inrätta en personlig professur i ämnet religionspsykologi för docenten Hjalmar Sundén.

Beträffande motiveringen för det motionsvis framförda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen II: 344.

Utskottet. Med anledning av det i motionerna I: 266 och II: 344 framförda yrkandet om en personlig professur i religionspsykologi får utskottet erinra om att universitetskanslersämbetet i sin anslagsframställning för nästa budgetår förklarar sig ha för avsikt att inför ett kommande budgetår framlägga en plan för ombildning och utbyggnad av de nuvarande teologiska utbildningsenheterna till religionsvetenskapliga fakulteter. Bl. a. mot denna bakgrund anser sig utskottet inte böra tillstyrka det i nämnda motioner framförda yrkandet.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.

Utskottet hemställer,

I. att motionerna I: 266 och II: 344, i vad de avser inrättande vid Uppsala universitet fr. o. m. budgetåret 1967/68 av en för docenten Hjalmar Sundén personlig professur i religionspsykologi, icke må bifallas av riksdagen;

II. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 266 och II: 344, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Teologiska fakulteterna: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 2 725 000 kr.

7:o) **Juridiska fakulteterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt E 7, s. 232—234) föreslagit riksdagen att dels godkänna att professurerna i civilrätt med internationell privaträtt och offentlig rätt med folkrätt vid Uppsala universitet får ändrade benämningar enligt vad i statsrådsprotokollet förordats, dels till Juridiska fakulteterna: Avlöningar för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 6 046 000 kr., vilket innebär en ökning av anslaget med 992 000 kr.

I samband härmed har utskottet behandlat

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ernulf* (I: 133) och den andra inom andra kammaren av herr *Källstad* (II: 172), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta förlänga den vid Göteborgs universitet bedrivna enterminsutbildningen för juris kandidatexamen att fr. o. m. budgetåret 1967/68 omfatta två terminer samt till Juridiska fakulteterna: Avlöningar för budgetåret 1967/68 anvisa ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 42 500 kr. förhöjt förslagsanslag av 6 088 500 kr.;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Edström m. fl.* (I: 194) och den andra inom andra kammaren av fru *Gärde Widemar* och herr *Regnéll* (II: 252), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att en professur i internationell rätt vid Lunds universitet omfattande folkrätt och internationell privaträtt inrättas från och med budgetåret 1967/68.

Beträffande motiveringen för de motionsvis framförda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna II: 172 och I: 194.

Utskottet. I motionerna I: 133 och II: 172 har yrkats en utökning från en till två terminer av den juridiska utbildning, som för närvarande bedrivs i Göteborg. Utskottet får med anledning härav erinra om att det i propositionen 1965:141 uttalades, att utbyggnaden av de juridiska fakulteterna t. v. borde ske inom ramen för nuvarande universitet och på nuvarande orter samt att detta uttalande av riksdagen lämnades utan erinran. Ehuru utskottet har förståelse för de studiesociala synpunkter som ligger bakom motionerna, anser sig utskottet mot bakgrunden av vad sålunda uttalats i fråga om utbyggnaden av juristutbildningen inte böra tillstyrka bifall till motionerna.

Det i motionerna I: 194 och II: 252 framställda yrkandet om inrättande av en professur i internationell rätt vid universitetet i Lund har framförts också av universitetskanslersämbetet i dess anslagsframställning för nästa år. Utskottet, som tidigare haft att ta ställning till motsvarande förslag (se utlåtande 1966:42), har visserligen i och för sig funnit goda skäl anförda för att professuren inrättas men anser sig dock inte böra föreslå att så sker redan från och med nästa budgetår. Utskottet avstyrker därför motionerna I: 194 och II: 252.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt och hemställer,

I. att motionerna I: 133 och II: 172, i vad de avser förlängning fr. o. m. budgetåret 1967/68 av den vid Göteborgs universitet bedrivna entermisutbildningen för juris kandidatexamen, icke må bifallas av riksdagen;

II. att motionerna I: 194 och II: 252, i vad de avser inrättande fr. o. m. budgetåret 1967/68 av en professur i internationell rätt vid Lunds universitet omfattande folkrätt och internationell privaträtt, icke må bifallas av riksdagen;

III. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 133 och II: 172 samt I: 194 och II: 252, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

a) godkänna att professurerna i civilrätt med internationell privaträtt och offentlig rätt med folkrätt vid Uppsala universitet får ändrade benämningar enligt vad i statsrådsprotokollet förordats;

b) till *Juridiska fakulteterna: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 6 046 000 kr.

8:o) **Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt E 8, s. 234—240) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i fråga om professorer ändra personalförteckningen för de samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m. enligt vad i statsrådsprotokollet förordats, dels till Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.: *Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 37 267 000 kr., vilket innebär en ökning av anslaget med 10 776 000 kr.

I samband härmed har utskottet behandlat två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Thorsten Larsson m. fl.* (I: 85) och den andra inom andra kammaren av herr *Källstad m. fl.* (II: 116), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte dels besluta att fr. o. m. budgetåret 1967/68 omvandla den nu vid lärarhögskolan i Stockholm inrättade laboraturen i utvecklingspsykologi, särskilt förskolålderns psykologi och pedagogik, till professur i samma ämne samt förlägga denna till Stockholms universitet, dels ock besluta att fr. o. m. budgetåret 1967/68 förlägga barnpsykologiska forskningsinstitutet vid lärarhögskolan i Stockholm till Stockholms universitet.

Beträffande motiveringen för de motionsvis framförda yrkandena får utskottet hänvisa till motionen II: 116.

Utskottet delar den i motionerna I: 85 och II: 116 framförda uppfattningen om betydelsen av den utvecklingspsykologiska forskningen och om vikten av att denna forskning får arbeta under så gynnsamma omständigheter som möjligt. Utskottet är emellertid icke berett att på föreliggande underlag tillstyrka den föreslagna omvandlingen till professur av den vid lärarhögskolan i Stockholm befintliga laboraturen i utvecklingspsykologi samt om förflyttning av denna professur ävensom av barnpsykologiska forskningsinstitutet från lärarhögskolan till Stockholms universitet. Utskottet avstyrker därför motionerna, såvitt de nu är i fråga.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förevarande förslag och hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 85 och II: 116, nämnda motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i fråga om professorer ändra personalförteckningen för de samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m. enligt vad i statsrådsprotokollet förordats;

b) till *Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 37 267 000 kr.

9:0) **Medicinska fakulteterna m. m.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt E 9, s. 240—252) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i fråga om professorer ändra personalförteckningen för de medicinska fakulteterna m. m. enligt vad i statsrådsprotokollet förordats, dels till Medicinska fakulteterna m. m.: Avlöningar för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 71 123 000 kr., vilket innebär en ökning av anslaget med 13 706 000 kr.

I samband härmed har utskottet behandlat

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundberg* (I: 395) och den andra inom andra kammaren av herr *Werner m. fl.*

(II: 500), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att en personlig professur inrättas i plastikkirurgi vid Lunds universitet för docenten Karl-Erik Högeman från och med budgetåret 1967/68;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Birger Andersson m. fl.* (I: 192) och den andra inom andra kammaren av herr *Bergman m. fl.* (II: 248), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta om inrättande vid Göteborgs universitet från och med budgetåret 1967/68 av en personlig professur i plastikkirurgi för docenten Bengt Johansson;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fröken *Stenberg m. fl.* (I: 274) och den andra inom andra kammaren av herrar *Lindberg* och *Nilsson* i Agnäs (II: 497), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta om inrättande av i första hand en professur och i andra hand en laboratur i gynekologisk radioterapi vid Umeå universitet med docenten Olle Kjellgren som förste innehavare;

dels en inom andra kammaren av herr *Sjönell m. fl.* väckt motion (II: 118), i vilken hemställts att riksdagen ville besluta att fr. o. m. budgetåret 1967/68 vid karolinska institutet i Stockholm omvandla den befintliga laboraturen i klinisk alkoholforskning till en professur i klinisk forskning rörande olika missbruksformer och därvid utnyttja ännu inte ianspråkta avdelningar vid karolinska sjukhusets klinik för alkoholsjukdomar;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Bengtson* och *Dahlén* (I: 48) och den andra inom andra kammaren av herrar *Ohlin* och *Hedlund* (II: 67), i vilka hemställts att riksdagen måtte dels besluta inrätta ytterligare två professurer i geriatrik fr. o. m. budgetåret 1968/69 eller senast den 1 januari 1969, dels besluta placera i motionerna föreslagna två professurer i geriatrik så att ämnet blir företrätt vid vart och ett av lärosätena i Stockholm, Göteborg och Uppsala, dels i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag till personalförteckning för dessa professurer, dels i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsam utredning genom universitetskanslersämbetets försorg rörande ämnesinriktningen för de två föreslagna professurerna, dels i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsam utredning genom universitetskanslersämbetets försorg om inrättande snarast möjligt av professurer i geriatrik även i Lund och Umeå, samt dels i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsam utredning genom universitetskanslersämbetets försorg om ett sammanförande av de geriatriska forskningsinsatserna i en forskningsenhet på rikspanet;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Göran Karlsson m. fl.* (I: 134) och den andra inom andra kammaren av herr *Martinsson m. fl.* (II: 173), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att inrätta en professur i perifer kärlkirurgi vid karolinska institutet med docenten Sven Bellman som förste innehavare.

Beträffande motiveringen för de motionsvis framförda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna II: 500, II: 248, I: 274, II: 118, II: 67 och II: 173.

Utskottet. Kungl. Maj:t har endast i mycket begränsad omfattning ansett sig kunna biträda de önskemål om nya tjänster vid de medicinska fakulteterna, som framförts av universitetsmyndigheterna. Denna ståndpunkt torde få ses mot bakgrund inte endast av de i nuvarande läge nödvändiga kraven på återhållsamhet med inrättandet av nya tjänster utan även mot den av departementschefen uttalade principiella uppfattningen att förslag om nya specialiteter vid de medicinska fakulteterna, särskilt inom de mer omfattande ämnena, framdeles i större utsträckning bör prövas inom ramen för sådana forskningsresurser som fakulteterna antingen redan disponerar eller kan komma att tillföras i samband med den fortsatta utbyggnaden av läkarutbildningen.

I de nu förevarande motionerna har framförts yrkanden om förstärkningar av personalorganisationen på flera punkter. Sålunda har i motionerna I: 395 och II: 500 samt I: 192 och II: 248 föreslagits inrättande av personliga professurer i plastikkirurgi, varav en vid Lunds universitet och en vid Göteborgs universitet, medan i motionerna I: 274 och II: 497 föreslagits inrättande av en professur eller laboratur i gynekologisk radioterapi vid Umeå universitet. Otvivelaktigt skulle inrättandet av var och en av dessa tjänster innebära en värdefull förstärkning av de medicinska forsknings- och utbildningsresurserna, men utskottet har dock i nuvarande läge inte ansett sig böra tillstyrka de ifrågakvarande motionsyrkandena.

I motionen II: 118 har föreslagits att den befintliga laboraturen i klinisk alkoholforskning vid karolinska institutet fr. o. m. budgetåret 1967/68 skall omvandlas till professur i klinisk forskning rörande olika missbruksformer och att för denna tjänst skall utnyttjas ännu inte ianspråktaga avdelningar vid karolinska sjukhusets klinik för alkoholsjukdomar. Utskottet delar visserligen motionärernas uppfattning om vikten av ökad klinisk forskning rörande olika missbruksformer — alkoholmissbruk, narkomani m. m. — men anser att ytterligare utredning erfordras för bedömning av frågan om i vad mån och på vilket sätt större forskningsresurser inom detta område bör tillskapas. Med hänsyn härtill kan utskottet inte tillstyrka bifall till sistnämnda motion.

Vad angår de i motionerna I: 48 och II: 67 framförda yrkandena om inrättande av ytterligare två professurer i geriatrik samt om dessa professurers ämnesinriktning, placering m. m. får utskottet erinra om att en första professur i geriatrik inrättats från och med innevarande budgetår och att utskottet förra året i sitt utlåtande nr 42 med anledning av då föreliggande yrkanden om ytterligare professurer i ämnet framhöll att utskottet förutsatte, att universitetskanslersämbetet hade sin uppmärksamhet riktad på hithörande spörsmål, och att utskottet därför fann sig inte böra tillstyrka principbeslut om ytterligare professurer. Inte heller i år anser sig utskottet ha tillräckligt underlag för att förorda inrättande i enlighet med yrkandena i sistnämnda motioner från och med budgetåret 1968/69 eller senast från och med den 1 januari 1969 av två professurer i geriatrik. Utskottet avstyrker alltså motionerna i denna del och därmed också yrkandena angående professurernas placering, ämnesinriktning m. m. Ej heller

anser sig utskottet böra biträda de i samma motioner framförda yrkandena om utredning rörande inrättande av professurer i geriatrik även i Lund och Umeå samt om sammanförande av de geriatriska forskningsinsatserna i en forskningsenhet på riksplanet.

I motionerna I: 134 och II: 173 har framförts förslag om en professur i perifer kärlkirurgi vid karolinska institutet med docenten Sven Bellman som förste innehavare. Utskottet får med anledning härav erinra om att utskottet förra året i sitt utlåtande nr 42 avstyrkte ett då föreliggande förslag om inrättande vid karolinska institutet av en laboratur i samma ämne och att utskottet därvid framhöll, att förutsättningarna för en fortsatt verksamhet inom förevarande område i första hand syntes vara av sjukhusorganisatorisk art. Utskottet får med hänvisning härtill avstyrka motionerna I: 134 och II: 173.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt och hemställer,

I. att motionerna I: 395 och II: 500, i vad de avser inrättande fr. o. m. budgetåret 1967/68 av en personlig professur i plastikkirurgi vid Lunds universitet för docenten Karl-Erik Hogeman, icke må bifallas av riksdagen;

II. att motionerna I: 192 och II: 248, i vad de avser inrättande fr. o. m. budgetåret 1967/68 av en personlig professur i plastikkirurgi vid Göteborgs universitet för docenten Bengt Johansson, icke må bifallas av riksdagen;

III. att motionerna I: 274 och II: 497, i vad de avser inrättande av i första hand en professur och i andra hand en laboratur i gynekologisk radioterapi vid Umeå universitet med docenten Olle Kjellgren som förste innehavare, icke må bifallas av riksdagen;

IV. att motionen II: 118, i vad den avser omvandling fr. o. m. budgetåret 1967/68 av laboraturen i klinisk alkoholforskning vid karolinska institutet till professur i klinisk forskning rörande olika missbruksformer, icke må bifallas av riksdagen;

V. att motionerna I: 134 och II: 173, i vad de avser inrättande av en professur i perifer kärlkirurgi vid karolinska institutet med docenten Sven Bellman som förste innehavare, icke må bifallas av riksdagen;

VI. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 395 och II: 500, I: 192 och II: 248, I: 274 och II: 497, II: 118 samt I: 134 och II: 173, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i fråga om professurer ändra personalförteckningen för de medicinska fakulteterna m. m. enligt vad i statsrådsprotokollet förordats;

b) till *Medicinska fakulteterna m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 71 123 000 kr.;

VII. att motionerna I: 48 och II: 67, i vad de avser inrättande av två professurer i geriatrik fr. o. m. budgetåret 1968/69 eller senast den 1 januari 1969 samt dessa professorsers placering och ämnesinriktning m. m., icke må bifallas av riksdagen;

VIII. att motionerna I: 48 och II: 67, i vad de avser skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om skyndsamt utredning om inrättande snarast möjligt av professurer i geriatrik även i Lund och Umeå, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

IX. att motionerna I: 48 och II: 67, i vad de avser skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om skyndsamt utredning om ett sammanförande av de geriatriska forskningsinsatserna i en forskningsenhet på riksplånet, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

10:o) **Odontologiska fakulteterna m. m.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt E 10, s. 252—256) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att träffa erforderliga avtal angående intagning av studerande från annat nordiskt land vid odontologiska fakulteten i Göteborg, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i fråga om professurer ändra personalförteckningen för de odontologiska fakulteterna m. m. enligt vad i statsrådsprotokollet förordats, dels till odontologiska fakulteterna m. m.: Avlöningar för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 21 287 000 kr., vilket innebär en ökning av anslaget med 1 748 000 kr.

I samband härmed har utskottet behandlat

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundström* (I: 500) och den andra inom andra kammaren av herrar *Nihlfors* och *Grebäck* (II: 629), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att fr. o. m. budgetåret 1967/68 inrätta professurer i parodontologi vid karolinska institutet samt vid universiteten i Lund och Umeå samt för ändamålet anvisa erforderliga medel;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Werner* (I: 90) och den andra inom andra kammaren av herr *Andersson* i Luleå m. fl. (II: 119), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen beslutar att från budgetåret 1968/69 inrätta professurer i kariesprofylaktik och i parodontologi vid tillämpliga universitet och tandläkarhögskolor.

Beträffande motiveringen för de motionsvis framförda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna I: 500 och II: 119.

Utskottet. Med anledning av de i motionerna I: 500 och II: 629 samt I: 90 och II: 119 framförda yrkandena om inrättande av professurer i parodontologi får utskottet erinra om att utskottet både 1965 i utlåtandet nr 90 och 1966 i utlåtandet nr 42 haft att ta ställning till motsvarande förslag. Utskottet finner

alltjämt att det i första hand bör ankomma på vederbörande universitetsmyndigheter att väga behovet av professurer i parodontologi mot andra angelägna önskemål inom universitets- och högskoleområdet och anser sig därför inte böra tillstyrka nu ifrågakvarande yrkanden i nämnda motioner.

Vad vidare angår det i sistnämnda båda motioner framförda yrkandet om inrättande av professurer i kariesprofylaktik anser sig utskottet — mot bakgrund bl. a. av den av såväl universitetskanslersämbetet som departementschefen påpekade knappa tillgången på vetenskapligt utbildade tandläkare — inte böra tillstyrka detta.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att motionerna I: 500 och II: 629, i vad de avser inrättande fr. o. m. budgetåret 1967/68 av professurer i parodontologi vid karolinska institutet samt vid universiteten i Lund och Umeå, icke må bifallas av riksdagen;

II. att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t att träffa erforderliga avtal angående intagning av studerande från annat nordiskt land vid odontologiska fakulteten i Göteborg;

III. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 500 och II: 629, nämnda motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i fråga om professurer ändra personalförteckningen för de odontologiska fakulteterna m. m. enligt vad i statsrådsprotokollet förordats;

b) till *Odontologiska fakulteterna m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 21 287 000 kr.;

IV. att motionerna I: 90 och II: 119, såvitt nu är i fråga, icke må bifallas av riksdagen.

11:o) **Farmaceutiska fakulteten m. m.: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 11, s. 256—259), vilket innebär en ökning av anslaget med 599 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Farmaceutiska fakulteten m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 2 942 000 kr.

12:o) **Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna m. m.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt E 12, s. 260—267) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i fråga om professurer ändra personalförteckningen för de matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna m. m. enligt vad i statsrådsprotokollet förordats, dels till *Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 68 313 000 kr., vilket innebär en ökning av anslaget med 12 752 000 kr.

I samband härmed har utskottet behandlat

dels en inom andra kammaren av herr *Lundberg* väckt motion (II: 12), i vilken hemställts att riksdagen måtte besluta att vid Uppsala universitet, limnologiska institutionen, från den 1 juli 1967 inrätta en laboratur i ämnet tillämpad limnologi (främst vattenvård), en laboratur för akvatisk radioekologi samt tre forskningsassistenttjänster, en för den bakteriologiska limnologien, en för biologisk och en för kemisk limnologi;

dels en inom andra kammaren av herr *Lundberg* väckt motion (II: 13), i vilken hemställts att riksdagen måtte besluta att vid Uppsala universitet, zoofysiologiska institutionen, från den 1 juli 1967 inrätta en forskningslaboratur i ämnet zoologisk-fysiologiska vattenföroreningar samt att till förste innehavare av densamma skall utses docenten Lars Höglund, Uppsala;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Hilding* och *Johan Olsson* (I: 491) och den andra inom andra kammaren av herr *Tobé m. fl.* (II: 639), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att en personlig professur i entomologi för laboratorn Bertil Kullenberg inrättas vid Uppsala universitet senast fr. o. m. budgetåret 1968/69.

Beträffande motiveringen för de motionsvis framförda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna II: 12, II: 13 och II: 639.

Utskottet. Bakgrunden till yrkandena såväl i motionen II: 12 som i motionen II: 13 är det utomordentligt allvariga problem, som vatten- och luftföroreningarna och över huvud taget naturförstörelsen i vårt land utgör. Motionären har föreslagit inrättande av vissa tjänster vid limnologiska och zoofysiologiska institutionerna vid Uppsala universitet för att därigenom få fram bättre resurser för forskning främst på vattenvårdsområdet. Utskottet anser snara och kraftfulla åtgärder ofrånkomliga, för att den nuvarande olyckliga utvecklingen skall kunna hejdas. Sannolikt bör det därvid bli fråga också om ökad satsning på forskningen. Utskottet får emellertid erinra om att 1964 års naturresursutredning, vars uppgift är att verkställa utredning angående planeringen av forskningen rörande våra naturresursers bevarande och utnyttjande m. m., beräknas avlämna sitt betänkande våren 1967. Prövningen av de förslag, som sålunda snart kan väntas föreligga, bör enligt utskottets mening inte föregripas genom beslut om inrättande av de i motionerna föreslagna tjänsterna. Utskottet anser sig därför inte böra biträda yrkandena i motionerna II: 12 och II: 13.

Det i motionerna I: 491 och II: 639 gjorda yrkandet om en för laboratorn Kullenberg personlig professur i entomologi, vilket framförts även av universitetskanslersämbetet i dess anslagsframställning ehuru med annan tidpunkt för inrättandet, anser sig utskottet inte böra tillstyrka.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förevarande förslag och hemställer,

I. att motionen II: 12, i vad avser inrättande av vissa tjänster vid Uppsala universitet, icke må bifallas av riksdagen;

II. att motionen II: 13, i vad den avser inrättande av en forskningslaboratur vid Uppsala universitet, icke må bifallas av riksdagen;

III. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna II: 12 och II: 13, såvitt de avser medelsanvisningen,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i fråga om professurer ändra personalförteckningen för de matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna enligt vad i statsrådsprotokollet förordats;

b) till *Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 68 313 000 kr.;

IV. att motionerna I: 491 och II: 639 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

13:o) **Tekniska fakulteterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt E 13, s. 268—278) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i fråga om professurer ändra personalförteckningen för de tekniska fakulteterna enligt vad i statsrådsprotokollet förordats, dels till Tekniska fakulteterna: Avlöningar för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 85 641 000 kr., varav 809 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen. Förslaget innebär en anslagsökning med 18 287 000 kr.

I samband härmed har utskottet behandlat två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hilding m. fl.* (I: 492) och den andra inom andra kammaren av herr *Wahlund m. fl.* (II: 640), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta om inrättande fr. o. m. budgetåret 1967/68 av en personlig professur för docenten L. Enebo i biokemisk teknologi vid tekniska högskolan i Stockholm på i motionerna angivna villkor.

Beträffande motiveringen för det motionsvis framförda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen I: 492.

Utskottet. Den biokemiska teknologien innefattar det ingenjörsmässiga utnyttjandet av levande materia och är från civilingenjörsutbildningens synpunkt lika viktig som ämnet biokemi. Ämnesområdet är synnerligen omfattande och berör väsentliga forskningsområden. Önskemål om förbättrade utbildningsresurser har under lång tid framförts men utan resultat.

Genom ett initiativ från två företag har frågan nu kommit i ett nytt läge. Universitetskanslersämbetet har nämligen i sin anslagsframställning för nästa budgetår redovisat en skriftlig utfästelse från Pripp-Bryggerierna AB och AB Marabou, i vilken de båda företagen förbinder sig att svara för lönen för en personlig professur i biokemisk teknologi för docenten vid högskolan Lennart Enebo med avdrag för det arvode som i dag utgår till Enebo som speciallärare i jäs-

ningslära. De båda företagen åtar sig också kostnaderna för Enebos pensionering.

Universitetskanslersämbetet, som med största tillfredsställelse hälsat de två företagens initiativ, föreslår att deras erbjudande accepteras och att vid tekniska högskolan i Stockholm inrättas en personlig professur i biokemisk teknologi för Enebo, vars kompetens härför anses synnerligen väl vitsordad. Några merkostnader för statsverket som följd av professurens inrättande anses inte behöva uppkomma men det förutsättes, att staten skall bidra till professuren med belopp motsvarande de kostnader staten nu har för Enebos verksamhet som speciallärare. Vad slutligen angår lokalbehovet anses nuvarande lokaler för speciallärarbefattningen tills vidare bära godtagas för professuren.

Utskottet finner starka skäl anförda för inrättande på de angivna villkoren av den föreslagna personliga professuren i biokemisk teknologi med samtidig indragning av den nuvarande speciallärartjänsten i jäsningslära. Utskottet tillstyrker därför motionerna I: 492 och II: 640.

Utskottet tillstyrker i övrigt bifall till Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 492 och II: 640, såvitt nu är i fråga, besluta att fr. o. m. budgetåret 1967/68 vid tekniska högskolan i Stockholm skall inrättas en för docenten Lennart Enebo personlig professur i biokemisk teknologi;

II. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 492 och II: 640, nämnda motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i fråga om professorer ändra personalförteckningen för de tekniska fakulteterna enligt vad i statsrådsprotokollet och utskottets förevarande utlåtande förordats;

b) till *Tekniska fakulteterna: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 85 641 000 kr., varav 809 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

14:o) **Universitetsbiblioteken m. fl. bibliotek: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 14, s. 279—282), vilket innebär en ökning av anslaget med 3 345 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Universitetsbiblioteken m. fl. bibliotek: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 13 255 000 kr.

15:o) **Förvaltningarna m. m. vid universiteten och vissa högskolor: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt E 15, s. 283—288) föreslagit riksdagen att till Förvaltningarna m. m. vid universiteten och vissa högskolor: Avlöningar

för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 18 618 000 kr., vilket innebär en ökning av anslaget med 5 430 000 kr.

I samband härmed har utskottet behandlat två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Dahlén m. fl.* (I: 393) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 498) i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta att försöksverksamhet med kurser i studieteknik skall anordnas vid universiteten i enlighet med universitetskanslersämbetets förslag samt till *Förvaltningarna m. m.* vid universiteten och vissa högskolor: Avlöningar för budgetåret 1967/68 anvisa ett med 120 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 18 738 000 kr.

Utskottet. Med anledning av nu ifrågavarande yrkande i motionerna I: 393 och II: 498 får utskottet framhålla att i propositionen föreslagits flera olika åtgärder i fråga om studierådgivningen, varigenom enligt utskottets mening ett betydelsefullt steg tagits mot förbättrade förhållanden i detta hänseende. Utskottet hälsar detta med tillfredsställelse men vill samtidigt uttala, att studierådgivningen får anses vara ett så betydelsefullt inslag i den akademiska undervisningen, att det är önskvärt med ytterligare förbättringar när resurserna så tillåter. Med hänsyn till vad utskottet nu anfört får utskottet avstyrka ifrågavarande motionsyrkande.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt och hemställer,

I. att motionerna I: 393 och II: 498, i vad gäller anordnande av försöksverksamhet med kurser i studieteknik vid universiteten och vissa högskolor, icke må bifallas av riksdagen;

II. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 393 och II: 498, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Förvaltningarna m. m. vid universiteten och vissa högskolor: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 18 618 000 kr.

16:o) **Universiteten och vissa högskolor: Materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna E 16—24, s. 288—292), vilket innebär en ökning av medelsanvisningen med 4 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1967/68 anvisa

a) till *Humanistiska fakulteterna m. m.: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 1 600 000 kr.;

b) till *Teologiska fakulteterna: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 110 000 kr.;

c) till *Juridiska fakulteterna: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 260 000 kr.;

d) till *Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 1 700 000 kr.;

e) till *Medicinska fakulteterna m. m.: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 8 840 000 kr.;

f) till *Odontologiska fakulteterna m. m.: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 1 100 000 kr.;

g) till *Farmaceutiska fakulteten m. m.: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 740 000 kr.;

h) till *Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna m. m.: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 7 840 000 kr.;

i) till *Tekniska fakulteterna: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 9 980 000 kr.

17:o) **Universiteten och vissa högskolor: Apparater m.m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 25, s. 292), vilket innebär en ökning av anslaget med 800 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Universiteten och vissa högskolor: Apparater m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 7 000 000 kr.

18:o) **Universiteten och vissa högskolor: Bokinköp m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 26, s. 292—294), vilket innebär en ökning av anslaget med 1 310 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Universiteten och vissa högskolor: Bokinköp m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 7 010 000 kr.

19:o) **Universiteten och vissa högskolor: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 27, s. 294—297), vilket innebär en ökning av anslaget med 3 350 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Universiteten och vissa högskolor: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 26 850 000 kr.

20:o) **Decentraliserad akademisk utbildning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 28, s. 297—300), innebärande en ökning av anslaget med 446 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Decentraliserad akademisk utbildning m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 4 413 000 kr.

21:o) **Lärarkliniker vid odontologisk fakultet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 29, s. 300), vilket innebär att anslaget uppföres med oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lärarkliniker vid odontologisk fakultet* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kr.

22:o) **Institutet för arbetsmarknadsfrågor: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 30, s. 301), vilket innebär en ökning av anslaget med 15 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Institutet för arbetsmarknadsfrågor: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 169 000 kr.

23:o) **Institutet för arbetsmarknadsfrågor: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 31, s. 301 och 302), innebärande en minskning av anslaget med 25 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Institutet för arbetsmarknadsfrågor: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 45 000 kr.

Vissa högskolor m. m.

24:o) **Socialhögskolorna: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 33, s. 303—306), vilket innebär en ökning av medelsanvisningen med 1 878 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialhögskolorna: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 7 411 000 kr.

25:o) **Socialhögskolorna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 34, s. 307), innebärande en ökning av medelsanvisningen med 74 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialhögskolorna: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 812 000 kr.

26:o) **Fortbildning av socionomer m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 35, s. 308), vilket innebär en ökning av anslaget med 8 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fortbildning av socionomer m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 81 000 kr.

27:o) **Bidrag till Svenska diakonsällskapets sociala utbildningsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 36, s. 308), vilket innebär en ökning av anslaget med 63 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Svenska diakonsällskapets sociala utbildningsverksamhet* för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 275 000 kr.

28:o) **Nordiska afrikainstitutet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 39, s. 309 och 310), vilket innebär en ökning av anslaget med 24 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nordiska afrikainstitutet: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 217 000 kr.

29:o) **Nordiska afrikainstitutet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 40, s. 310), vilket innebär en ökning av anslaget med 9 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nordiska afrikainstitutet: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 84 000 kr.

30:o) **Nordiska afrikainstitutet: Bokinköp, gästföreläsningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 41, s. 310 och 311), vilket innebär en anslagsökning med 13 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nordiska afrikainstitutet: Bokinköp, gästföreläsningar m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 120 000 kr.

31:o) **Vidareutbildning av läkare och tandläkare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 42, s. 311 och 312), vilket innebär en ökning av anslaget med 71 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vidareutbildning av läkare och tandläkare* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 295 000 kr.

32:o) **Anordnande av utbildning för tandtekniker och tandsköterskor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 43, s. 312 och 313), vilket innebär en ökning av anslaget med 1 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Anordnande av utbildning för tandtekniker och tandsköterskor* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 96 000 kr.

33:o) **Bidrag till den internationella engelskspråkiga kursverksamheten vid Stockholms universitet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 44, s. 313 och 314), vilket innebär en ökning av anslaget med 85 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till den internationella engelskspråkiga kursverksamheten vid Stockholms universitet* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 335 000 kr.

Högre konstnärlig utbildning

34:o) **Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 45, s. 315 och 316), vilket innebär en ökning av anslaget med 183 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 430 000 kr.

35:o) **Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 46, s. 316 och 317), vilket innebär en ökning av anslaget med 5 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 344 000 kr.

36:o) **Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Undervisningsmateriel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 47, s. 317), vilket innebär en ökning av anslaget med 11 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Undervisningsmateriel m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 323 000 kr.

37:o) **Musikaliska akademien med musikhögskolan: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 48, s. 317—320), vilket innebär en ökning av anslaget med 680 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Musikaliska akademien med musikhögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 4 421 000 kr.

38:o) **Musikaliska akademien med musikhögskolan: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 49, s. 320), vilket innebär en ökning av anslaget med 35 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Musikaliska akademien med musikhögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 270 000 kr.

39:o) **Musikaliska akademien med musikhögskolan: Inköp och bindning av böcker och musikalier samt underhåll och vård av instrument m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 50, s. 320 och 321), vilket innebär en ökning av anslaget med 14 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Musikaliska akademien med musik-högskolan: Inköp och bindning av böcker och musikaler samt underhåll och vård av instrument m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 208 000 kr.

40:o) **Bidrag till vissa musikkonservatorier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 51, s. 321—323), vilket innebär en ökning av anslaget med 140 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa musikkonservatorier* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 455 000 kr.

Gemensamt för universitet och högskolor

41:o) **Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 55, s. 324), vilket innebär en ökning av anslaget med 50 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kr.

42:o) **Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 56, s. 324), vilket innebär en minskning av anslaget med 360 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kr.

43:o) **Gästföreläsningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 57, s. 325), vilket innebär att anslaget uppföres med oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gästföreläsningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 369 000 kr.

44:o) **Provisoriska åtgärder för forskarutbildning, forskarhandledning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 58, s. 325 och 326), vilket innebär att anslaget uppföres med oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Provisoriska åtgärder för forskarutbildning, forskarhandledning m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 2 000 000 kr.

45:o) **Främjande av ograduerade forskares vetenskapliga verksamhet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 59, s. 326), vilket innebär oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Främjande av ograduerade forskares vetenskapliga verksamhet m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 4 210 000 kr.

46:o) **Stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 60, s. 327), vilket innebär att anslaget uppföres med oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 8 186 000 kr.

47:o) **Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 61, s. 328), vilket innebär anvisande av oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kr.

48:o) **Universitetens datamaskincentraler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 62, s. 328 och 329), vilket innebär anvisande av oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Universitetens datamaskincentraler* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kr.

49:o) **Kostnader för datamaskintid.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 63, s. 329 och 330), vilket innebär en ökning av anslaget med 2 300 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för datamaskintid* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 13 800 000 kr.

50:o) **Extra utgifter vid universitet och högskolor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 65, s. 330 och 331), vilket innebär anvisande av oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter vid universitet och högskolor* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 1 035 000 kr.

Vissa forskningsändamål

51:o) **Medicinsk forskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 66, s. 334 och 335), vilket innebär en ökning av medelsanvisningen med 2 423 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för de under statens medicinska forskningsråd sorterande forskar-

grupperna föra upp en extra ordinarie professur i fortplantningens endokrinologi;

b) till *Medicinsk forskning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 22 733 000 kr.

52:o) **Humanistisk forskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 67, s. 335 och 336), vilket innebär en ökning av anslaget med 408 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Humanistisk forskning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 4 637 000 kr.

53:o) **Samhällsforskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 68, s. 336 och 337), vilket innebär en ökning av medelsanvisningen med 288 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckning för forskargruppen för psykofysik och skalmetodik vid statens råd för samhällsforskning föra upp en extra ordinarie professur i psykofysik och skalmetodik;

b) till *Samhällsforskning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 3 736 000 kr.

54:o) **Naturvetenskaplig forskning.** Kungl. Maj:t har (punkt E 69, s. 337—339) föreslagit riksdagen att till Naturvetenskaplig forskning för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 24 793 000 kr., vilket innebär en ökning av medelsanvisningen med 2 825 000 kr. samtidigt som ett belopp av 1 400 000 kr. föreslås överfört till särskilt anslag under nionde huvudtiteln.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Dahlén m. fl.* (I: 393) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 498), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppräknas med 1 000 000 kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag.

Beträffande motiveringen till det motionsvis gjorda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen II: 498.

Utskottet ansluter sig till departementschefens bedömning av möjligheterna att för nästa budgetår öka medelsanvisningen till den naturvetenskapliga forskningen. Utskottet får därför med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag samt med avstyrkande av motionerna I: 393 och II: 498, såvitt nu är i fråga, hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 393 och II: 498, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Naturvetenskaplig forskning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 24 793 000 kr.

55:o) **Atomforskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 70, s. 339 och 340), vilket innebär en ökning av anslaget med 789 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Atomforskning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 10 547 000 kr.

56:o) **Europeiskt samarbete inom kärnforskningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 71, s. 340 och 341), vilket innebär en ökning av anslaget med 2 685 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Europeiskt samarbete inom kärnforskningen* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 12 545 000 kr.

57:o) **Europeiskt samarbete inom rymdforskningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 72, s. 341 och 342), vilket innebär en minskning av anslaget med 667 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Europeiskt samarbete inom rymdforskningen* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 10 688 000 kr.

58:o) **Särskilda forskartjänster.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 73, s. 342 och 343), vilket innebär en ökning av anslaget med 547 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Särskilda forskartjänster* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 3 127 000 kr.

59:o) **Forskningsinstitutet för atomfysik: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 74, s. 343 och 344), vilket innebär en ökning av anslaget med 121 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Forskningsinstitutet för atomfysik: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 039 000 kr.

60:o) **Forskningsinstitutet för atomfysik: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 75, s. 344), vilket innebär en ökning av anslaget med 10 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Forskningsinstitutet för atomfysik: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 189 000 kr.

61:o) **Forskningsinstitutet för atomfysik: Materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 76, s. 344), vilket innebär en minskning av anslaget med 13 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Forskningsinstitutet för atomfysik: Materiel m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 130 000 kr.

62:o) **Bidrag till nordiska institutet för sjö rätt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 77, s. 345), vilket innebär en ökning av anslaget med 12 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till nordiska institutet för sjö rätt* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 kr.

63:o) **Bidrag till nordiska institutet för teoretisk atomfysik.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 78, s. 345), vilket innebär en ökning av anslaget med 83 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till nordiska institutet för teoretisk atomfysik* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 681 000 kr.

64:o) **Bidrag till centralinstitutet för nordisk asienforskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 79, s. 346), vilket innebär anvisande av oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till centralinstitutet för nordisk asienforskning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 120 000 kr.

65:o) **Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 80, s. 346), vilket innebär en ökning av anslaget med 51 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut* för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 468 000 kr.

66:o) **Bidrag till Institutet för internationell ekonomi.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, (punkt E 81, s. 347), vilket innebär en ökning av anslaget med 50 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Institutet för internationell ekonomi* för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 450 000 kr.

67:o) **Bidrag till Internationella meteorologiska institutet i Stockholm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 82, s. 347 och 348), vilket innebär en ökning av anslaget med 30 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Internationella meteorologiska institutet i Stockholm* för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 220 000 kr.

68:o) **Bidrag till Riksföreningen mot cancer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 83, s. 348), vilket innebär anvisande av oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Riksföreningen mot cancer* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.

Lärarytbildning

Klass- och ämneslärarytbildning m. m.

69:o) **Förskoleseminarierna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt F 7, s. 351 och 352) föreslagit riksdagen att till Förskoleseminarierna: Avlöningar för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 7 390 000 kr., vilket innebär en ökning av anslaget med 1 775 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Lidgard* och *Blomquist* (I: 497) och den andra inom andra kammaren av herr *Nordstrandh* (II: 633), i vilka hemställts att riksdagen måtte till Förskoleseminarierna anvisa ytterligare 119 000 kr. för att möjliggöra en ökning av seminarieorganisationen med tre intagningsklasser.

Beträffande motiveringen till yrkandet i motionerna får utskottet hänvisa till motionen I: 497.

Utskottet. Antalet intagningsplatser vid förskoleseminarierna har under de senaste fem åren ökats mycket kraftigt och utgör nu ca 1 100. Enligt utskottets bedömning har man anledning räkna med en under de närmast kommande budgetåren fortsatt ökning av efterfrågan på utbildade förskollärare. För budgetåret 1967/68 anser sig utskottet dock kunna ansluta sig till departementschefens uppfattning att man bör kunna räkna med oförändrad intagningskapacitet vid förskoleseminarierna. Utskottet anser sig därför inte böra tillstyrka det i motionerna I: 497 och II: 633 framställda yrkandet om en ökning av den nuvarande seminarieorganisationen med tre intagningsklasser.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 497 och II: 633, till *Förskoleseminarierna: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 7 390 000 kr.

70:o) **Förskoleseminarierna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 8, s. 353), vilket innebär en ökning av anslaget med 70 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förskoleseminarierna: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 820 000 kr.

71:o) **Förskoleseminarierna: Materiel, böcker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 9, s. 353 och 354), vilket innebär en ökning av medelsanvisningen med 74 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förskoleseminarierna: Materiel, böcker m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 870 000 kr.

72:o) **Särskilda lärarutbildningsåtgärder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 10, s. 354 och 355), vilket innebär en ökning av anslaget med 375 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Särskilda lärarutbildningsåtgärder* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 3 025 000 kr.

Övnings- och yrkeslärarutbildning m. m.

73:o) **Gymnastik- och idrottshögskolan i Stockholm: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 13, s. 356 och 357), vilket innebär en ökning av anslaget med 388 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gymnastik- och idrottshögskolan i Stockholm: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 2 010 000 kr.

74:o) **Gymnastik- och idrottshögskolan i Stockholm: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 14, s. 358), vilket innebär en ökning av anslaget med 124 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gymnastik- och idrottshögskolan i Stockholm: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 485 000 kr.

75:o) **Gymnastik- och idrottshögskolan i Stockholm: Materiel, böcker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 15, s. 358 och 359), vilket innebär en ökning av anslaget med 79 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gymnastik- och idrottshögskolan i Stockholm: Materiel, böcker m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 211 000 kr.

76:o) **Gymnastik- och idrottshögskolan i Örebro: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 16, s. 360 och 361), vilket innebär en ökning av anslaget med 421 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gymnastik- och idrottshögskolan i Örebro: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 893 000 kr.

77:o) **Gymnastik- och idrottshögskolan i Örebro: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 17, s. 361 och 362), vilket innebär en ökning av anslaget med 16 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gymnastik- och idrottshögskolan i Örebro: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 79 000 kr.

78:o) **Gymnastik- och idrottshögskolan i Örebro: Materiel, böcker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 18, s. 362), vilket innebär en minskning av anslaget med 62 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gymnastik- och idrottshögskolan i Örebro: Materiel, böcker m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 57 000 kr.

79:o) **Seminarier för huslig utbildning: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 19, s. 362—365), vilket innebär en ökning av anslaget med 1 850 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Seminarier för huslig utbildning: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 9 220 000 kr.

80:o) **Seminarier för huslig utbildning: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 20, s. 365 och 366), vilket innebär en ökning av anslaget med 133 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Seminarier för huslig utbildning: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 147 000 kr.

81:o) **Seminarier för huslig utbildning: Materiel, böcker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 21, s. 366), vilket innebär en ökning av anslaget med 70 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Seminarier för huslig utbildning: Materiel, böcker m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 295 000 kr.

82:o) **Slöjdlärarseminariet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 22, s. 366 och 367), vilket innebär en ökning av anslaget med 93 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Slöjdlärarseminariet: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 620 000 kr.

83:o) **Slöjdlärarseminariet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 23, s. 367), vilket innebär en ökning av anslaget med 2 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Slöjdlärarseminariet: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kr.

84:o) **Slöjdlärarseminariet: Materiel, böcker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 24, s. 368), vilket innebär en ökning av anslaget med 5 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Slöjdlärarseminariet: Materiel, böcker m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 47 000 kr.

85:o) **Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 25, s. 368—370), vilket innebär en ökning av anslaget med 615 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 3 380 000 kr.

86:o) **Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 26, s. 370 och 371), vilket innebär en ökning av anslaget med 1 459 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 3 059 000 kr.

87:o) **Yrkespedagogiska institut.** Kungl. Maj:t har (punkt F 27, s. 371—373) föreslagit riksdagen att till yrkespedagogiska institut för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 7 535 000 kr., vilket innebär en ökning av anslaget med 1 910 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Dahlén m. fl.* (I: 393) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 498), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta att praktisk lärarutbildning om 15 veckor för 60 lärare i tekniska läroämnen skall anordnas enligt skolöverstyrelsens förslag samt till Yrkespedagogiska institut för budgetåret 1967/68 anvisa ett med 300 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 7 835 000 kr.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena hänvisas till motionen II: 498.

Utskottet. Skolöverstyrelsen har föreslagit anvisande under detta anslag av 300 000 kr. till anordnande av praktisk lärarutbildning för ingenjörer med lägre teknisk men utan pedagogisk utbildning. Detta förslag har inte tillstyrkts av departementschefen men i stället framförts i motionerna I: 393 och II: 498. Utskottet finner det beklagligt, att de ekonomiska resurserna uppenbarligen inte ansetts tillräckliga för att möjliggöra en anslagsökning för nämnda ändamål. Utskottet anser sig dock ej böra tillstyrka någon höjning av anslaget utöver Kungl. Maj:ts förslag men förutsätter, att skolöverstyrelsen, i den mån det visar sig möjligt, söker tillgodose även nu ifrågavarande utbildningsbehov inom anslagets ram.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 393 och II: 498, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Yrkespedagogiska institut* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 7 535 000 kr.

88:o) **Ersättning till deltagare i utbildning av lärare vid yrkesundervisningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, (punkt F 28, s. 374), vilket innebär en ökning av anslaget med 2 807 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till deltagare i utbildning av lärare vid yrkesundervisningen* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 13 570 000 kr.

Fortbildning m. m.

89:o) **Lärares fortbildning m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt F 29, s. 375 och 376) föreslagit riksdagen att till Lärares fortbildning m. m. för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 21 370 000 kr., vilket innebär en ökning av anslaget med 2 400 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr

Lidgard (I: 496) och den andra inom andra kammaren av herr *Nordstrandh* (II: 635), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att ytterligare 300 000 kr. skall under anslaget *Lärares fortbildning m. m.* ställas till förfogande för skolledarutbildning;

dels ock en inom andra kammaren av fru *Ryding m. fl.* väckt motion (II:258), i vilken hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte räkna upp anslaget *Lärares fortbildning m. m.* med 3 miljoner kr. att disponeras för utökad fortbildning av lärare och skolledare.

Beträffande motiveringen till de motionsvis framställda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna I: 496 och II: 258.

Utskottet. Departementschefen har inte funnit det möjligt att tillstyrka hela den av skolöverstyrelsen föreslagna utökningen av den fortbildningsverksamhet, som avses med förevarande anslag. Han har emellertid framhållit, att det bör ingående övervägas hur man inom ramen för tillgängliga resurser skall uppnå största möjliga effekt och hur sålunda resurserna skall fördelas på olika former av fortbildningsverksamhet. Utskottet, som icke anser sig böra tillstyrka någon höjning av anslaget utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit, får i anslutning till de i motionerna I: 496 och II: 635 ävensom i motionen II: 258 framförda yrkandena om anslagshöjningar framhålla, att man rimligen bör kunna räkna med att vederbörande vid sina överväganden angående bästa sättet att utnyttja tillgängliga resurser kommer att i bedömningen innefatta även behovet av utbildningskurser för skolledare.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och avstyrker motionerna I: 496 och II: 635 ävensom II: 258, sistnämnda motion såvitt nu är i fråga.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 496 och II: 635 samt II: 258, sistnämnda motion såvitt nu är i fråga, till *Lärares fortbildning m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 21 370 000 kr.

90:o) **Utbildning av lärare vid folkhögskolor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 30, s. 376 och 377), vilket innebär en ökning av anslaget med 30 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbildning av lärare vid folkhögskolor* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 225 000 kr.

91:o) **Bidrag till Ericastiftelsen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 31, s. 377 och 378), vilket innebär en ökning av anslaget med 44 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må, under förutsättning att Stockholms stad bidrar till verksamheten i den i statsrådsprotokollet angivna omfattningen, till *Bidrag till Ericastiftelsen* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 376 000 kr.

92:o) **Kurser för personal vid specialskolan m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 32, s. 378), vilket innebär en ökning av anslaget med 4 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kurser för personal vid specialskolan m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 66 000 kr.

93:o) **Stipendier åt folkskollärare för vinnande av behörighet att undervisa i engelska.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 33, s. 378 och 379), vilket innebär en minskning av anslaget med 10 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stipendier åt folkskollärare för vinnande av behörighet att undervisa i engelska* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kr.

94:o) **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer framdeles att avge utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framlagda förslag, nämligen

punkten E 32: Bidrag till Handelshögskolan i Stockholm;

punkterna E 37 och 38: Journalistinstitutet;

punkterna E 52—54: Statens skolor för scenisk utbildning;

punkten E 64: Bidrag till studenthälsovård och studentidrott;

punkten E 84: Inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor

m. m.;

punkterna F 1—3: Lärarhögskolorna;

punkterna F 4—6: Folkskoleseminarierna;

punkten F 11: Kostnader för praktisk lärarkurs m. m.;

punkten F 12: Utbildning av lärare för synskadade och hörselskadade;

vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 7 mars 1967

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit från första kammaren: herrar Näsström, Einar Persson, Virgin, Axel Andersson, Birger Andersson, Fritz Persson, Svensson, Kaijser, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Bengtson, Mårtensson, Wallmark, Thorsten Larsson och Nyman; samt

från andra kammaren: herrar Bohman, Karlsson i Olofström, Blidfors, Mellqvist, fru Lewén-Eliasson, herrar Mattsson, Turesson, fröken Olsson, herrar Lindholm, Nelander, Fagerlund, Källstad, Jönsson i Arlöv, Westberg och Elmstedt.

Reservationer

1) vid punkten 1 (Universitetskanslersämbetet: Avlöningar) av herr Wallmark.

2) vid punkten 5 (Humanistiska fakulteterna m. m.: Avlöningar) av herr Thorsten Larsson.

3) vid punkten 6 (Teologiska fakulteterna: Avlöningar) av herrar Virgin, Axel Andersson, Kaijser, Bengtson, Wallmark, Thorsten Larsson, Nyman, Bohman, Mattsson, Turesson, Nelander, Källstad, Westberg och Elmstedt, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka yrkandet i motionerna I: 266 och II: 344 och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Den religionspsykologiska forskningen har efter andra världskriget gått starkt framåt både på den europeiska kontinenten och i USA. Religionspsykologien, som tidigare var ett tämligen begränsat specialstudium av vissa religiösa företeelser såsom omvändelsen och mystiken, spänner i dag över betydligt vidare fält och söker inom ramen för den allmänna psykologiens betraktelsesätt klarlägga betingelserna för det religiösa livet över huvud taget.

I Sverige liksom i de övriga nordiska länderna finnes ännu ingen professur i ämnet religionspsykologi, men universitetskanslersämbetet har i sin femårsplan föreslagit, att en dylik — personlig för docenten Hjalmar Sundén — inrättas vid Uppsala universitet fr. o. m. budgetåret 1967/68, något som skulle gagna det nordiska samarbetet när det gäller forskning, undervisning och utbildning i detta ämne. Detta förslag har ej framförts i statsverkspropositionen men i stället förelagts riksdagen i motionerna I: 266 och II: 344. Med hänsyn till ämnets betydelse och till Sundéns utmärkta vetenskapliga förtjänster får utskottet tillstyrka bifall till motionerna. Därest riksdagen beslutar i enlighet härmed, bör bemyndigande lämnas Kungl. Maj:t att beträffande professurer göra härav föranledd ändring i personalförteckningen för de teologiska fakulteterna samt under ifrågavarande anslag beräknas ett belopp av 82 000 kr.

Utskottet hemställer,

I. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 266 och II: 344, såvitt nu är i fråga, besluta att vid Uppsala universitet skall fr. o. m. budgetåret 1967/68 finnas inrättad en för docenten Hjalmar Sundén personlig professur i religionspsykologi;

II. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 266 och II: 344, nämnda motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i fråga om professorer ändra personalförteckningen för de teologiska fakulteterna m. m. enligt vad utskottet förordat;

b) till *Teologiska fakulteterna: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 2 807 000 kr.»

4) vid *punkten 7* (Juridiska fakulteterna: Avlöningar) av herr *Källstad*.

5) vid *punkten 8* (Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.: Avlöningar)

a) av herr *Thorsten Larsson*

b) av herr *Källstad*.

6) vid *punkten 9* (Medicinska fakulteterna m. m.: Avlöningar) av herrar *Axel Andersson, Bengtson, Thorsten Larsson, Nyman, Mattsson, Nelander, Källstad, Westberg* och *Elmstedt*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 48 och II: 67 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande, som på s. 8 börjar med »Vad angår» och på s. 9 slutar med »på riksplanet», bort ha följande lydelse:

»Utskottet hade vid fjolårets riksdag att ta ställning till förslag i motioner om en väsentlig utbyggnad av den geriatriska forskningsorganisationen. Liknande förslag framställs nu i motionerna I: 48 och II: 67. Behovet av ökade geriatriska forskningsinsatser växer snabbt med det ökande antalet åldringar. Med hänsyn till forskningens f. n. alltför ringa omfattning i förhållande till de mycket stora forskningsbehoven anser utskottet att en utbyggnad är nödvändig och att de i motionerna framförda, väl underbyggda förslagen bör genomföras.»

dels ock utskottets hemställan under VII., VIII. och IX. bort ha följande lydelse:

»VII. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 48 och II: 67, såvitt nu är i fråga,

a) besluta inrätta ytterligare två professorer i geriatrik fr. o. m. budgetåret 1968/69 eller senast den 1 januari 1969;

b) besluta placera dessa två professorer i geriatrik så att ämnet blir företrätt vid vart och ett av lärosätena i Stockholm, Göteborg och Uppsala;

c) i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag till personalförteckning för professorerna;

d) i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsam utredning genom universitetskanslersämbetets försorg rörande ämnesinriktningen för professurerna;

VIII. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 48 och II: 67, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsam utredning genom universitetskanslersämbetets försorg om inrättande snarast möjligt av professorer i geriatrik även i Lund och Umeå;

IX. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 48 och II: 67, såvitt nu är i fråga, hemställa om skyndsam utredning genom universitetskanslersämbetets försorg om ett sammanförande av de geriatriska forskningsinsatserna i en forskningsenhet på riksplanet.»

7) vid *punkten 15* (Förvaltningarna m. m. vid universiteten och vissa högskolor: Avlöningar) av herrar *Virgin, Axel Andersson, Kaijser, Bengtson, Wallmark, Thorsten Larsson, Nyman, Bohman, Mattsson, Turesson, Nelander, Källstad, Westberg* och *Elmstedt*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka yrkandet i motionerna I: 393 och II: 498 angående försöksverksamhet med kurser i studieteknik och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Behovet av en förstärkning av studierådgivnings- och studievägledningsorganisationen växer efter hand som tillströmningen till den högre undervisningen ökar. Statsmakterna har beslutat om en betydande ökning av utbildningskapaciteten vid universitet och högskolor under de närmaste åren. Särskilt den ökade intagningen vid filosofiska fakulteter ställer stora krav på väl utbyggd rådgivning och vägledning. Under senare år har riksdagen fattat beslut om skärpta regler för rätten att studera, vilka förutsätter en omfattande rådgivnings- och vägledningsverksamhet. Utskottet anser bl. a. mot denna bakgrund att en snabbare utbyggnadstakt är nödvändig än den av Kungl. Maj:t föreslagna och tillstyrker följaktligen det i motionerna I: 393 och II: 498, såvitt nu är i fråga, framställda yrkandet om ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 120 000 kr. förhöjt anslag.

Utskottet hemställer,

I. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 393 och II: 498, såvitt nu är i fråga, besluta att försöksverksamhet med kurser i studieteknik skall anordnas vid universiteten och vissa högskolor i enlighet med universitetskanslersämbetets förslag;

II. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 393 och II: 498, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Förvaltningarna m. m. vid universiteten och vissa högskolor: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 18 738 000 kr.»

8) vid *punkten 18* (Universiteten och vissa högskolor: Bokinköp m. m.) av herr *Wallmark*.

9) vid *punkten 51* (Medicinsk forskning) av herr *Wallmark*.

10) vid *punkten 54* (Naturvetenskaplig forskning) av herrar *Axel Andersson, Bengtson, Thorsten Larsson, Nyman, Mattsson, Nelander, Källstad, Westberg* och *Elmstedt*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka yrkandet i motionerna I: 393 och II: 498 om en höjning med 1 miljon kr. av det i statsverkspropositionen föreslagna anslaget Naturvetenskaplig forskning och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Den forskning som bedrivs i forskningsrådets regi har enligt utskottets mening hög angelägenhetsgrad. Det gäller inte minst forskning, som är inriktad på att främja produktiviteten i näringslivet och som således bidrar till en snabbar produktionsstegring. Utskottet anser en snabb utbyggnad av de naturvetenskapliga och tekniska forskningsresurserna nödvändig. I detta sammanhang vill utskottet tillstyrka, att anslag beviljas till naturvetenskaplig forskning med det högre belopp — 1 milj. kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag — som föreslås i motionerna I: 393 och II: 498.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 393 och II: 498, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Naturvetenskaplig forskning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 25 793 000 kr.»

Särskilt yttrande

vid *punkten 54* (Naturvetenskaplig forskning) av herrar *Virgin, Kaijser, Wallmark, Bohman* och *Turesson*, vilka anförde:

»Vi delar den uppfattning, som framförts i reservationen under denna punkt, nämligen att den forskning som bedrivs i forskningsrådets regi är av hög angelägenhetsgrad och att detta inte minst gäller forskning, som är inriktad på att främja produktiviteten i näringslivet och som således bidrar till en snabbare produktionsstegring. Även om en snabb utbyggnad av de naturvetenskapliga och tekniska forskningsresurserna därför är synnerligen önskvärd, är det i föreliggande samhällsekonomiska läge ofrånkomligt att iaktta sparsamhet och skjuta förverkligandet av i och för sig motiverade önskemål på framtiden. Med hänsyn härtill har vi inte ansett det vara i nuvarande ekonomiska läge försvarligt att förorda den i motionerna föreslagna anslagsökningen.»